

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per
Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum,
quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia
Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 203. Quid possint Inquisitores quò ad absolvendum ab Hæresi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

ad forum externum seu iudicium Episcopi, sed mox instituuntur in fide Catholica, & post abjurati-
onem Hæresis ad sacramentalem confessionem &
suscipiendam Eucharistiæ admittantur; & ita ibi-
dem habet praxis.

*Quæst. 203. Quid possint Inquisitores
quò ad absolvendum ab Hæresi?*

1. Resp. Primò: Possè illos Hæreticos pœniten-
tes ejurata Hæresi ab ea absolvere pro foro
externo, constat ex cit. c. ut officium. h. i. in 6.
& ex pluribus Bullis, quarum meminit præter Pe-
gnam Farin. de Hæresi. q. 192. n. 54. An verò
absolvere possint eos in foro interno conscientiæ,
controvertitur inter AA. Possè id illos vi Constit.
Clem. VII. editæ anno 1530. incipientis: *Cum sic-
ut tenent vel potius supponunt Nav. L. 5. con-
sil. tit. de privileg. conf. 11. Bannes 2. 2. q. 11. a. 4.
dm. 2. post 3. arg. contra 2. concl. Gutt. 99. can.
L. 1. c. 13. num. 7. Vivald. Candelab. p. 1. tit. 11.
num. 15. Rodriq. in Bulla Cruciat. §. 9. num. 70.*
pluresque apud Sanch. L. 2. mor. c. 12. num. 1.
qui etiam num. 3. eam probabilem reputat. Ratio
hujus sententiæ est summa congruentia, quâ ad
Ecclesiam pertinet, providere fidelibus delinquen-
tibus remedium facile & suave, ut à peccato libe-
rentur. Dum autem apud Inquisitores non est po-
testas absolvendi ab Hæresi occulta in foro con-
scientiæ, Hæretici carent tali remedio; nam re-
medium suave non est, sed nimis rigorosum, co-
gere Hæreticum occultum, ut præsentibus testibus
vel etiam Notario, Hæresim suam occultam &
soli Deo notam Inquisitori manifestet, ad quod
cogitur, si neque Inquisitores, neque Episcopi
habeant hanc facultatem absolvendi ab Hæresi oc-
cultâ. Atque ita hac sententiâ subsistente, pote-
rit Inquisitor uti hac potestate; cum ea non coar-
ctetur ad forum sacramentale, sed ad forum secre-
tum, poteritque etiam vices suas delegare alteri,
quia potestas ei competit ex officio. Ita ferè Ca-
strop. l. c.

2. Resp. Secundò: Probabilior nihilominus sen-
tentia opposita videtur: nimirum nulli Inquisitori
quâ tali, neque tribunali competere Facultatem
absolvendi in foro conscientiæ ab Hæresi & excom-
municatione reservatis, sed necessariò ab eo fieri
debere in foro externo & judiciali. Ita Sanch. l. c.
num. 3. Farin. cit. q. 192. num. 54. Suar. de fide.
d. 21. §. 4. n. 15. Garc. de benef. p. 11. c. 10. n. 121.
Barb. de prest. Episc. p. 2. alleg. 40. n. 28. quos ci-
tat & sequitur Castrop. l. c. §. 2. num. 3. ex ea ra-
tione, quòd ea facultas non competat vi officii;
hoc enim consistit præcisè in Inquisitione delicto-
rum, & punitione delinquentium, cum sit Judex
pro foro externo constitutus. Neque ex privile-
gio, quale nullum exstat, nisi fortè contentum in
Bulla Clem. VII. sed illud non loquitur de omni-
bus Inquisitoribus, sed solum de Inquisitoribus Or-
dinis Prædicatorum in Lombardia, tum temporis
ibi existentibus; & posito, extendi ad omnes, non
loquitur de absolutione fori conscientiæ, sed ex-
terni; cum non concedat facultatem absolvendi,
nisi præstito juramento, & abjurata Hæresi, quæ
conditiones pro foro interiore non videbantur ne-
cessariæ. Verbum quoque extrajudicialiter, quò
utitur Bulla, non urget; quia illud, pro ut teste
Barb. l. c. num. 27. sæpe declaratum in supremo In-
quisitionis Romanæ tribunali, non tollit formam
judicii, scilicet depositionem coram Notario & te-
stibus, vel coram solo Notario, sed solemnitate

judicii, quæ consistit in eo, quòd plures adsint judi-
cio, pluribusque iudicium innoscat. Unde fa-
cultas data Inquisitoribus, per dictam Bullam ab-
solvendi extrajudicialiter Hæreticos pœniten-
tes, à nullo iudice inquisitos, in eo consistit, quòd eos pos-
sint ad secretam abjuratiorem, & secretam pœni-
tentiam admittere, non verò, quòd possint pro so-
lo conscientiæ foro absolvere; quòd si illis conce-
ssum, bene dicit Castrop. se non videre, quâ ratione
facultas hæc concessa Inquisitoribus revocata non
sit per Bullam Cœnæ, sicut per eam concessa Episco-
pis revocata. Neque denique competere eam fa-
cultatem Inquisitoribus ex consuetudine, patet ex
eo, quòd Inquisitores nunquam Hæreticum audiant,
aut audire volunt, nisi coram Secretario, teste
Eymmer. Ita ferè Castrop. cit. n. 3. diluendo præ-
cipuum sententiæ contrariæ fundamentum, delum-
ptum ex Bulla illa Clem. VII. uti & n. 4. ostende-
do, non esse nimium rigorem in tali absolutione pro
foro externo.

*Quæst. 204. Quid vi Privilegii Aposto-
lici circa absolutionem ab Hæresi pos-
sint Religiosi, & in specie Societatis
Jesu; & vi concessi Jubilæi alii qui-
cunque Confessarii approbati.*

1. Resp. Ad primum: Possè Præpositum Gene-
ralem Societatis Jesu per se, vel alios quos-
cunque absolvere à casibus Hæresis, & aliis contra
fidem & consequentibus censuris quibuscunque,
constat tum ex vivæ vocis oraculo, (quòd habetur
in viva vocis oraculis pag. 9.) tum ex Brevis Julii III.
concesso Anno 1552. 22. Octobris, quòd Privilegi-
um confirmavit, & concessit denuò vivæ vocis ora-
culo Gregor. XIII. Anno 1584. 8. Martii, quæ facultas
communicatur Provincialibus cum potestate, ut, re-
maturè considerata, in casibus particularibus eam
communicare possint aliis, pro ut habentur in com-
pend. privilegior. Societatis, v. absolutio. §. 7. Re-
spectu autem eorum, qui sub obedientia Societatis
vivunt, habet Præpositus Generalis, & quibus ipse
commiserit, facultatem eos absolvendi in foro con-
scientiæ ab Hæresi, & relapsu in eam; quam fa-
cultatem concessit Gregor. XIII. vivo vocis ora-
culo, citato anno & die, ut habetur in viva vocis ora-
culis pag. 133. & in compend. privileg. Societatis,
v. absolutio. §. 7. 8. 10. & seq. Reservatur hæc fa-
cultas in Societate Præposito Generali, communica-
tur tamen Provincialibus, sub onere monendi pœ-
nitentem, manere illum sub pœna peccati mortalis
obligatum, vel se Generali sistendi, vel rem eidem
manifestandi eo modo, qui servata sigilli integritate
videbitur; vide de his Castrop. l. c. §. 3. n. 1. & 2.

2. Resp. Ad secundum: In hoc non convenire
AA. sub facultate generali per Bullam Cruciatæ, vel
Jubilæum concessa absolvendi à reservatis Pontifi-
ci, comprehendendi reservata in Bulla Cœnæ, & in fa-
cultate concessa absolvendi à reservatis in Bulla
Cœnæ, comprehendendi Hæresim, docent Soto in 4.
dist. 22. q. 2. a. 3. concl. 5. Penia p. 3. director.
comm. 25. vers. quòd si quis. Farin. q. 192. n. 63.
Reginald. in pr. L. 8. n. 53. & alii plures relati à
Garc. de benef. L. 11. c. 10. n. 110. quorum sen-
tentiam probabilem reputat Suar. de censur. d. 7. §.
5. n. 12. ex ea ratione, quòd beneficium Principis
sit latè interpretandum, præcipuè dum ejus inter-
pretatio non excedit proprietatem verborum, quæ
liter sub reservatis à Pontifice comprehendere con-
tenta in Bulla Cœnæ, & sub contentis in Bulla Cœ-
næ comprehendere Hæresim, non est excedere pro-
prie-

prieratem verborum, sed potius verborum proprietati se conformare. Contrarium nempe per Bullam Cruciatæ, & Jubilæum non concedi potestatem absolvendi à reservatis in Bulla Cœnæ, neque potestatem absolvendi à reservatis, comprehendere potestatem absolvendi ab Hæresi, probabilis tene-re videntur Sanch. l. c. c. 12. n. 10. dicens certissimum, Garc. l. c. n. 109. Barbof. de potest. Episc. p. 1. alleg. 40. n. 31. Azor. p. 1. l. 8. c. 10. q. 12. Suar. de fide. d. 21. f. 4. n. 21. Covar. in c. Alma mater. p. 1. §. 11. n. 15. Roias de Hæret. p. 2. assert. 2. n. 321. Ugol. de cens. tab. 1. p. 10. §. 4. num. 8. Rodriq. addit. ad Bullam. §. 9. n. 99. & alii, quos citat & sequitur Castrop. cit. §. 3. num. 2. ratione præcipuâ delumptâ ex stylo & usu Curia Romanæ, qui in hac parte vim legis habet, de quo testantur Azor. Suar. Barb. quod vi illius sub generali facultate illa absolvendi à reservatis non comprehendantur contenta in Bulla Cœnæ, neque sub contentis in Bulla Cœnæ Hæresis; adeoque licitum non sit, concessionem ad illa extendere, utpote quæ extendi nequit ultra voluntatem & intentionem manifestam concedentis.

Quæst. 205. Quinam & quibus conditionibus absolvere possint ab Hæresi pro articulo mortis.

Resp. Cùm quæstio hæc communis sit tam Hæresi, quàm reliquis peccatis reservatis, quæ tractari solet in tract. de penit. & censur. ejus resolutionem fusiùs deductam hic consulò prætermittimus, illudque compendio dixisse sufficiat; certum esse juxta c. de his & seq. 26. q. 6. & Trid. sess. 14. c. 7. de Sacrament. punit. affirmans, sic semper in Ecclesia observatum, quemlibet Sacerdotem verum in articulo mortis absolvere posse quemcunque Hæreticum penitentem, uti & quemcunque alium peccatorem à censuris & peccatis quantumcunque reservatis. Articulum autem mortis reputari non solum verum articulum instantis mortis, sed quodlibet morale periculum, moriendi sine Sacramento penitentia; Mol. de Just. Tom. 4. d. 63. n. 6. Suar. de fide. d. 21. f. 4. n. 23. Specialiter loquens de Hæresi, Sanch. in decal. l. 2. c. 13. n. 1. Zambian. de casib. art. mort. præud. 2. n. 7. Castrop. tr. 4. d. 4. p. 3. §. 5. n. 2. Debetque illud periculum esse moraliter inevitabile; quale est, si sine gravi jactura honoris, vitæ vel fortunarum evitari nequit, Sanch. l. c. n. 3. Suar. Zambian. ll. cit. Castrop. n. 3. referens in specie plura istiusmodi pericula, & n. 4. unâ cum Nav. Covar. Henriq. Suar. Sanch. sub articulo seu periculo mortis in ordine ad impetrandam absolutionem ab alio, quàm à legitimo superiore, potente absolvere, etiam extra talem casum comprehendens quodlibet aliud impedimentum perpetuum, adveniendi talem superiorem. Et quamvis hic quidam cum Sanch. n. 37. & Suar. f. 4. in fine excipiant Hæresim ob singularem ejus

gravitatem, & rigorosam reservationem, velintque sic impedito non esse viam liberandi se ab hæreticali excommunicatione, quàm accessum ad Inquisitores, vel Pontificem per literas, vel Procuratorem tacito nomine, cùm Episcopis sublata sit per Bullam Cœnæ potestas absolvendi concessa per Trident. Amen probabilis censet Castrop. n. 5. æquè ab Hæresi, quàm ab aliis criminibus dicto modo impeditum, à quolibet confessario absolvi posse; eò, quòd potestas utendi hoc privilegio fundetur in necessitate penitentis, quæ, quò delictum gravius, gravior est. Ad hæc, ut ipse Sanch. n. 14. affirmat, nemo constitutus in articulo seu periculo mortis teneatur medio Procuratore, aut literis procurare absolutionem, quia non tenetur assumere medium, quò illius delictum manifestetur alteri, usi adhuc esse articulum necessitatis, & reputari absolutionem ab eo receptu impossibilem, quoties superior adiri non potest, etsi is vocari possit; ac ita non esse obligationem obtinendi eam medio procuratore aut literis, tradit & probat Castrop. n. 7. cum Azor. p. 1. l. 8. c. 19. q. 5. Valent. Tom. 4. p. 2. d. 8. q. 10. Sanch. l. c. c. 13. n. 14. Henriq. & aliis. Porro, quod attinet ad Sacerdotem potentem, pro articulo mortis absolvere à reservatis, etsi id possit quilibet, probabilis tamen est, non posse absolvere Sacerdotem simplicem, cui aliàs nulla est potestas absolvendi à reservatis, & in specie ab Hæresi, ubi adest illo tempore superior, qui id potest & vult, tenent Sanch. l. c. n. 7. Suar. l. c. f. 4. n. 4. & de penit. d. 26. f. 4. n. 4. Bonac. de cens. d. 1. q. 3. p. 3. n. 3. Mol. de Just. Tom. 3. d. 65. n. 2. affirmans sic declarasse Gregor. XIII. in declarationibus Concilii lateranis à Barb. cujus declarationis verba vide apud Castrop. l. c. n. 9. qui & n. 10. & seq. diluit, quæ opponi possunt. De cætero, qui Sacerdotes non sunt, juxta probabiliorum potestatem non habent pro articulo mortis absolvendi à censuris, ex ea ratione, quòd finis, ob quem facultas absolvendi à censuris conceditur, pro articulo mortis est, ut penitens absolutionem à peccatis, reliquaque Sacramenta percipiat; unde solum illarum censurarum, quæ Sacramentorum receptionem impediunt, absolutio illis conceditur, ut Zambian. l. c. c. 4. n. 17. Sanch. n. 12. Bonac. n. 8. sed absolutionem à peccatis, Eucharistiam & Unctionem extremam ministrare non potest non-Sacerdos, ergo nec concedere absolutionem à censuris; ac ita tenent Suar. de censur. d. 7. §. 7. n. 3. & 6. Sanch. l. c. n. 13. Mol. l. c. n. 3. & c. tenente nihilominus contrarium Castrop. num. 14. cum Henriq. l. 6. de penit. c. 9. n. 3. nimirum Clericum deficiente Sacerdote pro illo articulo id posse ac debere. Denique conditiones servandæ in absolutione ab Hæresi, aliòve crimine reservato pro hoc articulo sunt satisfactio, si quæ facienda partitæ; Juramentum de obediendo Ecclesiæ; obligatio de comparando coram reservante, de quarum singulis vide Castrop. à n. 15.

TITULUS VIII.

De Schismaticis & Ordinatis ab eis.

Quæst. 206. Schisma quid sit & quod duplex?

Resp. Ad primum: Schisma nomen Græcum, quod genericè acceptum, scissuram seu disruptionem Communionis alicujus significat, juxta C. Schi-

ma. 24. q. 1. specificè, prout sumitur in præfati, est & definitur: Separatio seu disjunctio, quâ quis se separat à Communionem & unitatem Ecclesiæ, quatenus ea una ac indivisa quò ad fidem, religionem, seu cultum divinum, subjectionem & subordinationem, respectu unius capitis Supremi, constans fidelibus tanquam membris, & Pontifice Romano legi-